STUDIU EXPLORATORIU

Interesele, nevoile și aspirațiile tinerilor din diferite regiuni ale Republicii Moldova

mun. Bălți, 2026

INTRO. Studiul Exploratoriu „Interesele, nevoile și aspirațiile tinerilor din diferite regiuni ale Republicii Moldova” a fost elaborat de experții contractați de CIDP ANIMA, în cadrul activităților „Municipiul Bălți - Capitala Tineretului, 2026” implementat de Primăria municipiului Bălți, CIDP ANIMA, AO „Certitudine”, AO „Unda Verde”, AO „Uniunea pentru Echitate și Sănătate” și alți parteneri, cu sprijinul financiar al Ministerului Educației și Cercetării și Agenției Naționale de Tineret. Opiniile expuse în această lucrare aparțin autorilor și nu evidențiază neapărat părerea organizațiilor partenere și donatoare.

@Drepturile de autor asupra Studiului/ concluziile acestuia aparțin în exclusivitate CIDP ANIMA.

@Cu noi educația e #ALTFel

Autori:

Alexandru ZUBCO,
doctorand Universitatea de Stat din Moldova,
Expert în drepturile omului, dezvoltare organizațională și procese interne
Email: alexandru_zubco@yahoo.com

Nonna MIHALCEAN,
Directoare Centrul de Instruire și Dezvoltare Personală ANIMA (CIDP ANIMA),
Doctorandă psihologie, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”
Expertă în domeniul tineret, formatoare educație nonformală
Email: ngo.anima@gmail.com

Coordonare și asistare:

Valeria GANȚA,
Formatoare/ comunicatoare CIDP ANIMA,
Email: gantavaleria5@gmail.com

Djesica CHILAT
Formatoare educație nonformală CIDP ANIMA
vikoldjessika@gmail.com

Cuprins

A. Rezumatul și scopul cercetării 4

B. Aspecte metodologice și limitele cercetării 6

C. Profilul participanților 8

D. Interesele și timpul liber 9

E. Competențe și participare la activități 10

F. Participare comunitară și informare 11

G. Provocări și nevoi locale 12

H. Perspective de viitor ale tinerilor 16

I. Opiniile tinerilor 18

J. Concluzii și recomandările tinerilor 22

K. Anexe, date detalate 24

CAPITOLUL A

Rezumat executiv

Participanții la cercetare, indică interes pentru **carieră**, **educație** și **voluntariat**. Problemele cel mai des selectate sunt **salariile mici** și **lipsa locurilor de muncă**. Rezultatele oferă autorităților teme concrete pentru consultare și pentru adaptarea programelor destinate tinerilor, în special a celor care se adresează adolescenților și persoanelor aflate la studii.

Cercetarea include 284 de înregistrări. Dintre acestea, 216 indică exclusiv vârsta de 14–17 ani, iar 166 indică exclusiv regiunea Nord. Rezultatele descriu răspunsurile colectate și nu sunt estimări reprezentative pentru toți tinerii din Republica Moldova. Cifrele din tabelul de mai jos arată că tinerii au completat mai multe răspunsuri în ordinea priorităților lor: -

Constatare	Număr	% din 284
Salariile mici sunt selectate ca - *problemă*	181	63,7%
Lipsa locurilor de muncă este selectată ca - *provocare*	169	59,5%
Comunicarea este selectată drept - *competență dorită*	173	60,9%
Voluntariatul este selectat ca - *activitate dorită*	166	58,5%
Instagram/alte rețele este selectat ca - *sursă de informare*	190	66,9%
Evenimentele sunt selectate între neajunsurile din zonele locale	130	45,8%

Interese, cel mai des selectate de tineri: -

Carieră 56,3% / Educație 49,6% / Voluntariat 45,8%

Răspunsuri multiple. Procente calculate din cele 284 de înregistrări.

Scopul cercetării

În ultima perioadă de timp, CIDP ANIMA investește în analiza și cercetarea componentelor de tineret pentru a contribui la progresul dezvoltării serviciilor de tineret și altor aspecte relevante în domeniu. Pentru 2026, organizația și-a planificat realizarea unui cercetări exploratorii pe întreaga țară, prioritar în rândul beneficiarilor serviciilor CIDP ANIMA pentru a afla și reflecta interesele tinerilor. Lucrarea face parte din Strategia de dezvoltare a organizației 2024-2030[1] și a fost posibilă grație sprijinului generos al Ministerului Educației și Cercetării, Agenției Naționale pentru Tineret, partenerilor în cadrul activităților „Municipiul Bălți – Capitala Tineretului 2026”[2].

Studiul urmărește identificarea intereselor, nevoilor de dezvoltare, experiențelor de participare și aspirațiilor declarate de tinerii din diverse regiuni ale Republicii Moldova. Scopul public este de a orienta dialogul cu autoritățile și de a formula propuneri de îmbunătățire a oportunităților pentru tineri.

Un alt obiectiv urmărit ar fi integrarea și susținerea/ sprijinirea opiniilor tinerilor în cadrul Strategiilor municipale/naționale de tineret sau în planurile autorităților naționale și locale.

Prezenta analiză, examinează domeniile de interes, utilizarea timpului liber și a rețelelor de socializare, competențele dorite, participarea la voluntariat și la viața comunității, problemele percepute, neajunsurile din localitățile rurale și perspectivele de viitor. Chestionarul online a avut întrebări deschise, orientate spre exprimarea la propriu a propunerilor către diferite instituții. Textele notate de tineri nu au fost modificate substanțial pentru a menține contextul declarat de aceștia și nu a extrage din context. Or, formulările din această lucrare reprezintă opiniile tinerilor. Autorii, doar au integrat conținutul acestora în prezenta lucrare.

Notă: în textul Studiului se va utiliza cuvântul „tineri”, care prezumă inclusiv „tinere”, pentru a ușura citirea lingvistică a acestuia.

[1] Strategia de dezvoltare organizațională CIDP ANIMA 2024-2030 https://anima.md/4239-2/
[2] https://balti.md/balti-capitala-tineretului-2026/

CAPITOLUL B

Metodologie și limite

Sursa și unitatea de analiză

Sursa principală este exportul răspunsurilor la formularul online „CHESTIONAR: Interesele tinerilor din R.Moldova”, disponibil online pentru perioada 07 iulie – 01 octombrie 2026. Fișierul conține 284 de rânduri de date și 33 de coloane, inclusiv marcajul de timp. Numerotarea întrebărilor din export trece de la 18 la 20.

Notă: Această discontinuitate este păstrată și nu dovedește existența unei întrebări omise la colectare. În text, termenul „participanți” desemnează înregistrările de răspuns. Exportul nu conține un identificator care să permită verificarea persoanelor unice. Nu există rânduri integral identice, inclusiv marcajul de timp, însă acest control nu exclude completări repetate de aceeași persoană.

Răspunsurile au fost colectate în intervalul 7 iulie – 1 octombrie 2026.

Despre grafice

Valorile indică procente și numere de înregistrări. Baza este de 284, cu excepția controlului din Anexa B. La întrebările cu răspuns multiplu, procentele nu se adună la 100%. Opțiunile afișate în grafice sunt precizate în legendă; tabelele din anexe păstrează detaliile rezumat. Procentajul estimat ar putea avea erori de calcul neesențiale. Trebuie să menționăm că acest procentaj nu împiedică calitatea Studiului.

Cum se interpretează rezultatele

Studiul exploratoriu descrie răspunsurile colectate prin intermediul chestionarului online cu răspunsuri ghidate distribuit de CIDP ANIMA partenerilor săi regionali. Atenție: distribuția participanților și metoda disponibilă nu permit generalizarea la toți tinerii din Republica Moldova. Opiniile participanților nu înglobează neapărat opiniile tuturor tinerilor. Recomandările sunt propuneri de acțiune, nu angajamente deja asumate de instituții. Acestea pot fi analizate, prelucrate și evaluate corespunzător de subiecții interesați în cadrul activităților de planificare a politicilor de tineret și pentru tineret.

Prelucrarea răspunsurilor cadru

Toate cele 284 de înregistrări sunt păstrate. La întrebările cu opțiuni multiple, valorile sunt separate prin punct și virgulă, iar fiecare opțiune identică este numărată cel mult o dată în aceeași înregistrare. Procentele sunt calculate din 284 și rotunjite la o zecimală. În cazul răspunsurilor multiple, suma procentelor poate depăși 100%. Opțiunile introduse liber nu sunt reunite automat doar pentru că au sens apropiat.

Ce pot și ce nu pot susține datele

Inițial, cercetarea a fost planificată la nivel național și miza acoperirea unui spectru larg de participanți. Perioada caniculară, limita resurselor disponibile, alți factori au influențat colectarea multiplă a datelor. Astfel, a fost luată decizia de a limita spectrul geografic către beneficiarii finali ai organizației și

completarea răspunsurilor centralizate de către liderul desemnat de partenerii CIDP ANIMA. O bună parte din răspunsurile formulate din regiuni, sunt expuse de către o persoană în interesele unui grup țintă local. Așadar, răspunsurile disponibile indică participare din mai multe regiuni, cu o concentrare în Nord. Nu sunt documentate cadrul de eșantionare, distribuirea invitațiilor, probabilitățile de includere sau numărul persoanelor invitate. Nu se poate calcula rata de răspuns și nu se prezintă o marjă de eroare națională. Nu se aplică ponderări în lipsa unei baze documentate pentru acestea.

Vârsta este grupată în categorii care nu permit identificarea exactă a tuturor vârstelor. Opt înregistrări indică exclusiv „peste 30 ani", fără a distinge alte intervale. Acestea sunt păstrate și semnalate. La localitate, numeroase răspunsuri indică doar sat sau oraș. Nu este justificată o listă completă a localităților, o hartă exhaustivă ori comparații reprezentative între regiuni sau între mediul rural și urban.

Participarea înalt-declarată la voluntariat și ponderea elevilor pot influența ierarhia intereselor, dar exportul nu permite stabilirea cauzelor acestei compoziții. Întrebările despre salarii, discriminare, violență sau dependențe măsoară probleme percepute. Ele nu stabilesc rata șomajului, nivelul salarial, experiența personală a discriminării ori prevalența violenței. Rata tinerilor pentru participare la sondaje deși pentru acest Studiu a fost înaltă, rămâne redusă.

Lucrarea nu pretinde a fi o novație în domeniul de cercetare. În același timp acestea este una inovativă, participativă, reprezentativă și poate contribui substanțial la valorificarea domeniului politicilor de tineret, etc.

Ce metode au fost aplicate

Studiul, a cuprins următoarele metode:

(i) metoda ***documentare din oficiu*** prin *stabilirea obiectivelor procesului de monitorizare de comun cu comandatarul; colectarea, sistematizarea și analiza informațiilor din sursele oficiale disponibile (de ex: datele Agenției Naționale de Tineret, Biroului Național de Statistică, Comisiei Electorale Centrale, Consiliului Național al Tineretului din Moldova, etc)*; *studierea profilului tinerilor, a datelor publice despre tineri, analiza cadrului legal și garanțiilor pentru tineri, a standardelor de referință ale UE, etc*

(ii) metoda ***activitate în teren***, prin *realizarea interviuri individuale (fizic/ online/ la telefon) cu 106 tineri*; *realizarea a 2 ședințe de tip focus-grup cu tinerii beneficiari ai comandatarului; participarea la 6 activități realizate de comandatar pentru tineri; studierea rezultatelor activităților realizate de tineri și observarea directă a implicării lor în mini-proiectele și inițiativele realizate de grupurile de inițiativă și voluntari în diferite localități, analiza progreselor și provocărilor înregistrate de tineri în inițiativele lor de implicare comunitară și civică susținute de comandatar;*

(iii) metoda **colectării date** prin *elaborarea și remiterea unui chestionar online ghidat către beneficiarii comandatarului, chestionarul online a conținut un set de 33 întrebări, precum: (a) vârsta respondentului/ei, (b) informații demografice (c) nivelul de educație al respondentului, (d) specificarea a maximum 5 interese din lista enumerată cu rubrica altele (e) prezentarea domeniului de interes, (f) modalitatea de petrecere a timpului liber, (g) timpul zilnic pe internet, (h)*

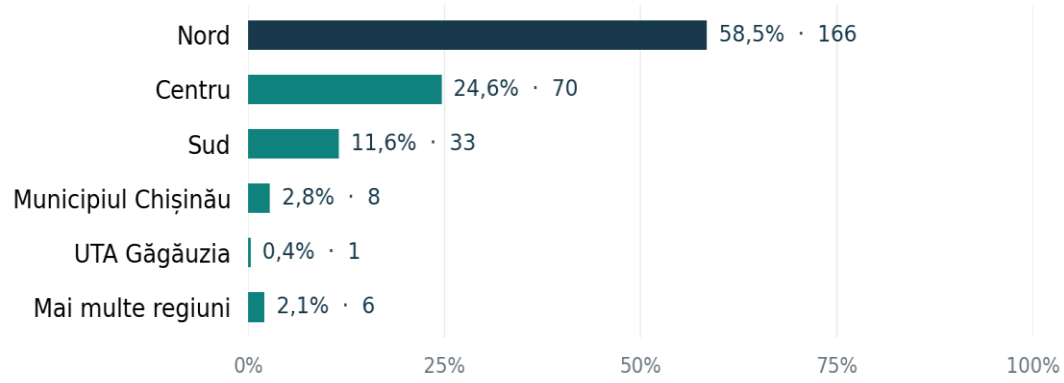
competențe de interes pentru dezvoltare, (i) participare la cursuri gratuite, (j) activități de interes pentru participare, (k) voluntariatul practicat (l) provocările tinerilor din Moldova (m) neajunsurile din localitate, (n) participări la procesele decizionale, (o) propuneri, tendințe, provocări, etc, precum și

(iv) metoda ***activitatea analitico-deductivă*** încadrată în elaborarea Studiului. La fel, au fost utilizate informații din surse online disponibile, supuse interpretării logice și respectându-se principiul obiectivității. Studiul este public.

CAPITOLUL C

Profilul participanților

Distribuția regională declarată

Categorii exclusive sau combinații distincte. Total 284 de înregistrări. Sursa: chestionarul analizat.

Grupul de răspunsuri reflectă în principal perspectiva adolescenților și a persoanelor aflate la studii. Categoria exclusivă 14–17 ani cuprinde 216 înregistrări (76,1%), iar categoria 18–21 ani, 56 (19,7%). Alte două înregistrări indică 22–25 ani, una indică 26–30 ani, opt indică peste 30 ani, iar una combină primele două categorii.

Genul „Femeie” este selectat exclusiv în 198 de înregistrări (69,7%), iar „Bărbat” în 77 (27,1%). Cinci indică „Altul”, trei „Prefer să nu răspund”, iar una combină „Bărbat” și „Altul”. Aceste declarații sunt păstrate în forma înregistrată.

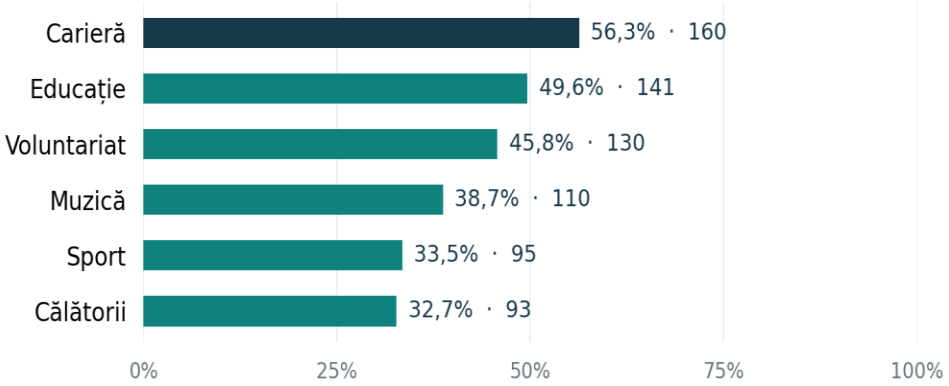
Statutul exclusiv de elev apare în 184 de înregistrări (64,8%), iar cel de student în 75 (26,4%). Statutul exclusiv de angajat apare în nouă înregistrări, iar alte răspunsuri combină studiile cu munca sau indică alte situații. Grupurile mici nu permit concluzii distincte despre tinerii angajați, șomeri sau cei care nu sunt în educație, ocupare ori formare.

Regiunea de nord este indicată exclusiv în 58,5% din înregistrări. Această distribuție impune prudență când recomandările sunt discutate la nivel național. Menționarea mai multor regiuni în șase înregistrări nu este redistribuită automat între acestea. Doar 2 respondenți au bifat opțiunea tânăr NEET.

CAPITOLUL D

Interesele și timpul liber

Interesele cel mai des selectate

Primele șase opțiuni. Întrebare cu răspuns multiplu. Bază 284. Sursa: chestionarul analizat.

Cariera este selectată în 160 de înregistrări (56,3%), educația în 141 (49,6%), iar voluntariatul în 130 (45,8%). Urmează muzica cu 110 (38,7%), sportul cu 95 (33,5%) și călătoriile cu 93 (32,7%). Interesele educaționale și profesionale coexistă cu cele culturale și recreative. Programele destinate acestui grup pot combina orientarea profesională cu activități de socializare și expresie creativă.

Întrebarea deschisă despre domeniul de interes principal conține răspunsuri precum: sport, psihologie, voluntariat, carieră, artă și tehnologie, inclusiv formulări care reunesc mai multe domenii. Aceste răspunsuri ilustrează varietatea intereselor. Nu se atribuie un clasament tematic răspunsurilor libere în lipsa unei codificări exhaustive validate.

În timpul liber sunt selectate întâlnirile cu prietenii în 159 de înregistrări (56,0%), muzica în 145 (51,1%), social media în 129 (45,4%), filmele și serialele în 115 (40,5%) și familia în 114 (40,1%). Voluntariatul apare în 111 (39,1%). Selectarea simultană a mai multor activități nu permite estimarea timpului efectiv alocat fiecăreia.

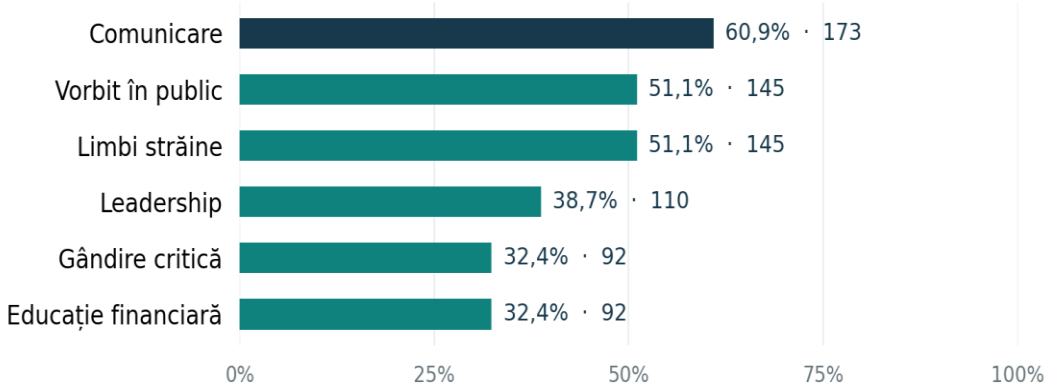
La utilizarea zilnică a internetului, 107 înregistrări indică exclusiv 2–4 ore (37,7%), 88 indică 4–6 ore (31,0%), 59 indică peste 6 ore (20,8%) și 20 indică sub 2 ore (7,0%). Zece înregistrări combină intervale. Durata declarată nu permite, singură, diagnosticarea unei dependențe ori evaluarea efectelor asupra sănătății.

Tinerii își doresc să călătorească, să facă artă, să studieze limba engleză, drepturile omului și politică; să se dezvolte personal și să se implice în activități civice, de sănătate sau modeling. Mulți sunt interesați de antreprenoriat, fotografie, jocuri video, alimentație sănătoasă, psihologie, IT și tehnologii informaționale.

CAPITOLUL E

Competențe și participare la activități

Competențele pe care participanții doresc să le dezvolte

Primele șase opțiuni. Întrebare cu răspuns multiplu. Bază 284. Sursa: chestionarul analizat.

Comunicarea este competența cel mai des selectată, în 173 de înregistrări (60,9%). Limbile străine și vorbitul în public apar fiecare în 145 (51,1%), leadershipul în 110 (38,7%), iar gândirea critică și educația financiară în câte 92 (32,4%). Cererea declarată justifică testarea unor cursuri practice și accesibile, cu evaluarea satisfacției și a competențelor dobândite.

La întrebarea despre cursuri gratuite, 192 de înregistrări indică exclusiv „Da” (67,6%), 49 „Probabil” (17,3%) și 38 „Nu” (13,4%). Patru combină „Da” și „Probabil”, iar una combină toate cele trei opțiuni. Disponibilitatea declarată nu echivalează cu înscrierea sau participarea efectivă. Orarul, transportul și accesibilitatea trebuie discutate în etapa de organizare.

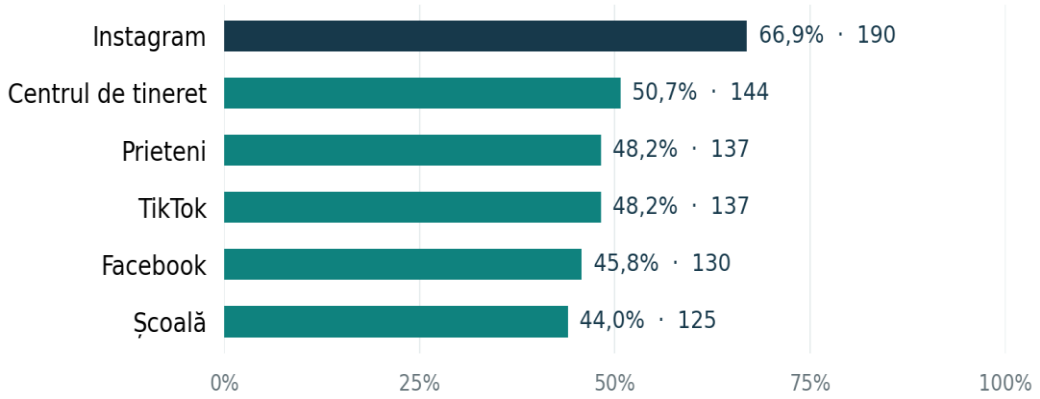
Activitățile dorite includ voluntariatul, selectat de 166 de ori (58,5%), trainingurile de 155 de ori (54,6%), taberele de 152 de ori (53,5%) și festivalurile de 146 de ori (51,4%). Schimburile internaționale și activitățile sportive apar fiecare în 99 de înregistrări (34,9%). **Aceste rezultate susțin o ofertă variată, fără a justifica înlocuirea tuturor activităților cu cele aflate în primele poziții**.

Tinerii își doresc să obțină competențe în managementul timpului; educație juridică și civică; în domeniul antreprenoriatului și programării. Tot ei, vor să înțeleagă mai mult despre inteligența artificială și vorbire în public fără bariere.

CAPITOLUL F

Participare comunitară și informare

De unde află participanții despre oportunități

Primele șase opțiuni. Întrebare cu răspuns multiplu. Bază 284. Sursa: chestionarul analizat.

Voluntariatul în ultimii doi ani este confirmat exclusiv prin „Da” în 197 de înregistrări (69,4%), infirmat în 86 (30,3%), iar o înregistrare combină „Da” și „Nu”. Datele nu precizează frecvența, durata sau condițiile voluntariatului.

Interesul exclusiv pentru viața comunității este declarat ca „Interesat/ă” în 130 de înregistrări și „Foarte interesat/ă” în 99. Împreună, aceste două categorii însumează 229 de înregistrări (80,6%). Alte 46 indică exclusiv interes redus, două lipsă de interes și șapte combină niveluri diferite. Interesul declarat trebuie valorificat prin mecanisme accesibile de participare, fără a-l confunda cu influența efectivă asupra deciziilor.

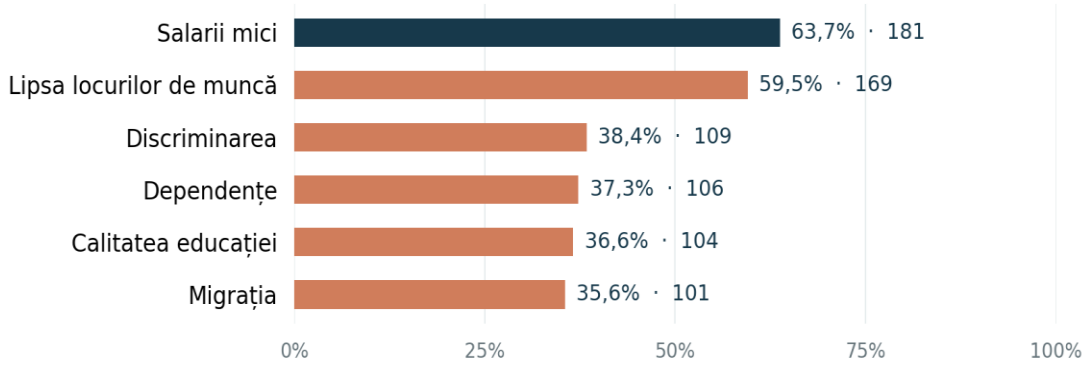
Consiliul Elevilor este menționat în 163 de înregistrări (57,4%), Consiliul Local al Tinerilor în 109 (38,4%), consultările publice în 79 (27,8%) și ONG-urile în 77 (27,1%). Opțiunea „Nu am participat” apare în 59 (20,8%), inclusiv o combinație cu alte opțiuni. Întrebarea nu măsoară calitatea consultării sau măsura în care propunerile au fost acceptate.

Instagram este selectat ca sursă de informare despre oportunități în 190 de înregistrări (66,9%). Centrul de tineret apare în 144 (50,7%), prietenii și TikTok în câte 137 (48,2%), Facebook în 130 (45,8%), școala în 125 (44,0%) și Telegram în 115 (40,5%). Informarea ar trebui să combine platformele digitale cu școlile și serviciile locale. **Datele nu justifică renunțarea la informarea directă a persoanelor care utilizează mai puțin internetul. Totuși tinerii preferă să se informeze de pe rețelele de socializare, în urma repostărilor.**

CAPITOLUL G

Provocări și nevoi locale

Problemele cel mai des selectate

Primele șase opțiuni. Probleme percepute, fără măsurarea experienței personale. Bază 284. Sursa: chestionarul analizat.

Salariile mici sunt selectate ca problemă în 181 de înregistrări (63,7%), iar lipsa locurilor de muncă în 169 (59,5%). Aceste răspunsuri sunt exprimate într-un grup predominant școlar și descriu percepții asupra situației tinerilor. **Remarcăm aici că nu se poate deduce că toate persoanele respective sunt angajate cu salarii mici sau caută în prezent un loc de muncă.**

Selectarea salariilor mici poate exprima preocuparea față de raportul dintre veniturile anticipate și costurile unei vieți independente: locuire, alimentație, transport, continuarea studiilor și alte necesități. În mod similar, indicarea lipsei locurilor de muncă poate reflecta percepția că oportunitățile disponibile sunt insuficiente sau dificil de accesat. Totuși, răspunsurile nu precizează dacă participanții se referă la lipsa generală a posturilor, la absența acestora în localitatea lor ori la insuficiența unor locuri de muncă potrivite pregătirii, vârstei și așteptărilor lor.

Aceste rezultate descriu probleme percepute și nu constituie o măsurare a situației ocupaționale sau salariale a respondenților. Nu se poate deduce că cele 181 de persoane care au selectat salariile mici sunt angajate și primesc asemenea salarii. De asemenea, cele 169 de selectări ale lipsei locurilor de muncă nu pot fi echivalate cu numărul persoanelor șomere sau aflate în căutarea activă a unui serviciu. Cele două categorii se pot suprapune, astfel încât numărul selectărilor nu trebuie însumat pentru a determina câți participanți sunt preocupați de cel puțin una dintre probleme.

Din perspectiva politicilor publice, constatările justifică aprofundarea dialogului cu tinerii despre perspectivele lor profesionale și obstacolele anticipate la angajare. Orientarea în carieră, accesul la experiențe practice și sprijinul pentru primul loc de muncă reprezintă direcții care pot fi examinate. Alegerea măsurilor necesită însă corelarea acestor percepții cu date despre statutul ocupațional, experiența de muncă, nivelul veniturilor și oportunitățile existente în localitățile de reședință.

Discriminarea apare în 109 înregistrări (38,4%), dependențele în 106 (37,3%), calitatea educației în 104 (36,6%) și migrația în 101 (35,6%). Violența este selectată în 88 (31,0%), dificultățile privind locuințele în 85 (29,9%), iar sănătatea mintală în 77 (27,1%). **Aceste teme necesită consultări și evaluări suplimentare, inclusiv despre accesul la sprijin și despre barierele concrete întâmpinate**.

Discriminarea, aduce în atenție preocuparea pentru tratamentul egal și acceptarea în școală, comunitate sau alte medii. Selectarea poate reflecta experiențe personale, situații observate ori percepții generale despre tratamentul aplicat unor grupuri. Datele prezentate nu permit identificarea criteriilor de discriminare, a contextelor în care aceasta s-ar manifesta sau a consecințelor asupra persoanelor vizate. Pentru aprofundare, ar fi necesară explorarea situațiilor concrete, a modului în care tinerii recunosc și înțeleg discriminarea, precum și a încrederii lor în mecanismele de sesizare și protecție. Trebuie păstrată și distincția dintre utilizarea termenului în sens cotidian și constatarea juridică a unei fapte de discriminare.

Dependențele, selectate în 106 înregistrări (37,3%), pot exprima îngrijorări privind comportamente percepute ca afectând sănătatea, relațiile și parcursul educațional al tinerilor. Dacă opțiunea nu a fost definită în chestionar, nu se poate stabili dacă participanții s-au referit la consumul de alcool, tutun sau alte substanțe, la jocurile de noroc ori la alte comportamente. Selectarea acestei teme nu demonstrează existența unei dependențe în cazul respondentului și nu permite estimarea prevalenței consumului. Consultările suplimentare ar trebui să clarifice ce comportamente au avut în vedere tinerii, ce informații consideră utile și dacă știu unde pot solicita sprijin confidențial, fără teama de stigmatizare.

Calitatea educației, menționată în 104 înregistrări (36,6%), are o relevanță deosebită într-un grup predominant școlar. Tema poate cuprinde aspecte diferite: utilitatea conținuturilor, metodele de predare, relația cu profesorii, resursele disponibile, evaluarea sau pregătirea pentru viață și muncă. Răspunsurile nu precizează însă care dintre aceste dimensiuni au determinat selecția. Prin urmare, rezultatul nu poate fi interpretat ca o evaluare uniform negativă a școlii sau a cadrelor didactice. El oferă un motiv pentru consultarea elevilor asupra aspectelor care funcționează bine, a dificultăților întâmpinate și a schimbărilor pe care le consideră necesare.

Migrația, indicată în 101 înregistrări (35,6%), poate avea semnificații diferite pentru participanți. Unii se pot referi la plecarea tinerilor și reducerea perspectivelor de dezvoltare a comunității, alții la separarea familiilor sau la propriile incertitudini privind viitorul în țară. Aceste interpretări rămân ipoteze până la clarificarea lor. Selectarea migrației ca problemă nu echivalează cu intenția personală de a emigra și nici cu o apreciere negativă a tuturor formelor de mobilitate. O analiză suplimentară ar trebui să distingă între plecarea pentru studii, munca temporară, stabilirea peste hotare și efectele migrației membrilor familiei asupra celor rămași. Totuși, trebuie să avem în vedere intenția tinerilor spre migrare în altă țară/localitate.

Violența, selectată în 88 de înregistrări (31,0%), semnalează o preocupare care justifică aprofundarea contextelor și formelor avute în vedere. Deducem că termenul poate fi asociat cu violența fizică, psihologică, sexuală sau cu manifestări din mediul online, însă datele prezentate nu permit atribuirea răspunsurilor unei anumite categorii. De asemenea, nu se poate deduce dacă participanții au fost victime, martori sau au selectat tema pe baza unei percepții generale. Evaluările ulterioare ar trebui să urmărească inclusiv cunoașterea canalelor de raportare, accesul la persoane de încredere și eventualele temeri legate

de solicitarea ajutorului. Discutarea experiențelor personale necesită condiții de confidențialitate și posibilități adecvate de referire către sprijin.

Dificultățile privind locuințele, indicate în 85 de înregistrări (29,9%), pot reflecta atât condiții actuale de locuire, cât și preocupări privind viitoarea autonomie. Într-un grup predominant școlar, tema poate fi legată de anticiparea costurilor de chirie, a mutării pentru studii sau muncă și a posibilității de a întemeia o gospodărie proprie. Totuși, selecția nu dovedește că respondenții se confruntă în prezent cu lipsa unei locuințe sau cu imposibilitatea de a achita chiria. Ar fi utilă diferențierea între accesibilitatea financiară, calitatea și siguranța locuirii, disponibilitatea căminelor și dificultățile întâmpinate de tinerii aflați în situații vulnerabile.

Sănătatea mintală, selectată în 77 de înregistrări (27,1%), arată că bunăstarea emoțională se regăsește între preocupările participanților. Tema poate fi asociată de aceștia cu stresul, presiunea școlară, relațiile dificile, singurătatea sau incertitudinea privind viitorul, dar chestionarul nu permite stabilirea acestor legături în mod individual. Selectarea opțiunii nu reprezintă un diagnostic și nu poate fi utilizată pentru estimarea prevalenței tulburărilor mintale. Aprofundarea ar trebui să vizeze felul în care tinerii își înțeleg nevoile, disponibilitatea consilierii, încrederea în confidențialitatea serviciilor și bariere precum costurile, distanța, lipsa informației ori teama de judecata celor din jur.

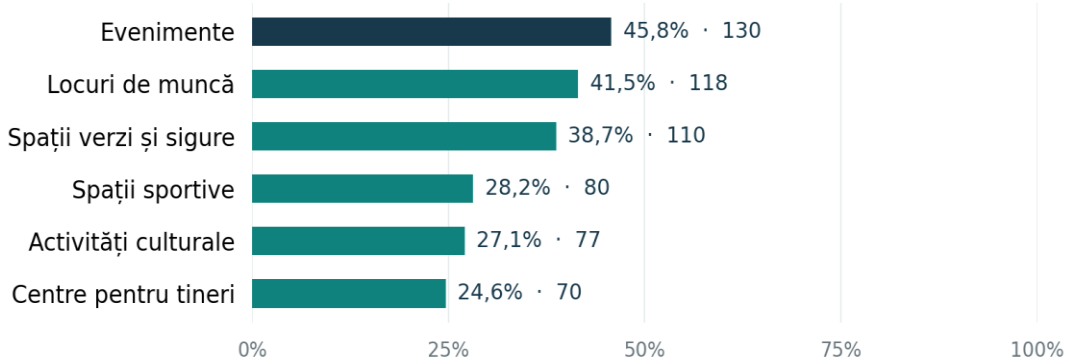
Aceste teme pot fi analizate și în relație unele cu altele. De exemplu, experiențele de excludere sau violență ar putea fi relevante pentru bunăstarea emoțională, iar perspectivele educaționale și dificultățile de locuire ar putea conta în planurile de viitor. **Datele prezentate nu demonstrează însă asemenea relații și nu permit stabilirea unor legături cauzale.** Acestea trebuie investigate prin întrebări suplimentare și prin corelarea cu alte surse de informație.

În consecință, rezultatele oferă o bază pentru stabilirea unei agende de consultare, fără a constitui, singure, o evaluare a amplorii fiecărei probleme. Consultările și evaluările suplimentare ar trebui să clarifice ce înțeleg tinerii prin fiecare temă, în ce contexte întâmpină dificultăți, ce sprijin cunosc și utilizează și ce îi împiedică să îl acceseze. O atenție distinctă merită experiențele tinerilor care sunt mai puțin prezenți în mecanismele obișnuite de participare.

Diferențele dintre procente nu trebuie transformate automat într-o ierarhie a gravității sau a urgenței intervenției. O problemă selectată de mai puțini participanți poate avea consecințe serioase pentru persoanele afectate. Stabilirea priorităților necesită examinarea frecvenței alături de severitatea situațiilor, riscurile existente și accesul efectiv la protecție și sprijin.

La nivel local, evenimentele sunt selectate între lipsuri în 130 de înregistrări (45,8%), locurile de muncă în 118 (41,5%), spațiile verzi și sigure în 110 (38,7%), spațiile sportive în 80 (28,2%) și activitățile culturale în 77 (27,1%). Centrele pentru tineri apar în 70 (24,6%), transportul în 60 (21,1%), iar bibliotecile moderne în 49 (17,3%). **Aceste declarații nu reprezintă un inventar verificat al infrastructurii locale. Ele pot exprima atât absența, cât și accesul insuficient sau informarea limitată despre servicii.**

Ce lipsește în localitățile participanților

Primele șase opțiuni. Răspuns multiplu. Bază 284. Sursa: chestionarul analizat.

Printre principalele neajunsuri - prevalează **lipsa evenimentelor pentru tineri**, cu prioritate în localitățile rurale (130 răspunsuri sau 45,8%). Necesitatea dezvoltării evenimentelor specifice pentru interesele tinerilor de diferite vârste pornește de la dorința acestora de manifestare, dezvoltare, distracție, petrecerea timpului în afara orelor școlare și este legată strâns de interesul acestora într-o localitate anume. Lipsa evenimentelor, inclusiv activităților culturale în special în zonele îndepărtate, se observă de o perioadă îndelungată în țară.

Lista neajunsurilor coboară neesențial la **lipsa locurilor de muncă** pentru tinerii care doresc să muncească indiferent din ce regiune ar fi aceștia (41,5%). Tinerii se văd importanți și necesari în comunitățile lor, iar angajabilitatea lor aproape de domiciliu ar reprezenta nu doar stabilitate financiară personală, dar și progres economic local. **Remarcăm aici că nu se poate deduce că toate persoanele respective sunt angajate cu salarii mici sau caută în prezent un loc de muncă.**

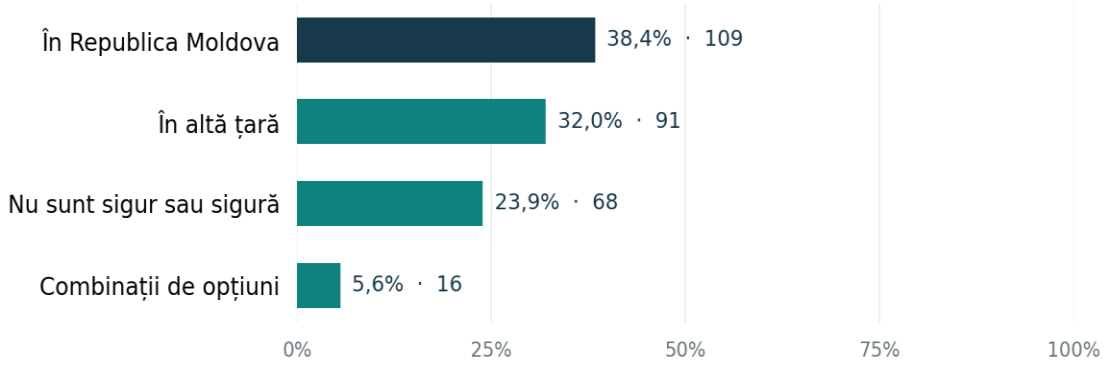
Tinerii, își doresc **spații verzi și sigure** în comunități (110 răspunsuri). Dorința tinerilor de a beneficia de spații verzi (parcuri, zone stradale verzi, grădini) și sigure poate fi interpretată ca o nevoie de bunăstare, socializare și participare la viața comunității. Astfel de spații pot oferi oportunități accesibile de recreere și interacțiune și pot consolida legătura tinerilor cu localitatea în care trăiesc. **Aceste preferințe sugerează necesitatea ca autoritățile locale să acorde atenție atât amenajării spațiilor publice, cât și siguranței, accesibilității și întreținerii acestora.**

Lipsa spațiilor/ Centrelor de Tineret rămâne o provocare atât pentru tineri, cât și pentru autoritățile locale (24,6%). Deseori, CIDP ANIMA reamintește actorilor publici cu privire la necesitatea organizării unor centre sau spații pentru tineri, acomodate nevoilor și necesităților lor. Este cert că în ultimii ani, numărul Centrelor de Tineret este în creștere. Preferința pentru crearea Centrelor de tineret poate indica nevoia unor servicii și oportunități dedicate tinerilor, disponibile aproape de locul de trai. **Spațiile pentru tineri reprezintă spații de socializare, învățare, informare și implicare comunitară. Aici, tinerii ar putea abandona viciile propagate în societate, să fie în siguranță și securitate, utilizând timpul lor liber pentru dezvoltare.**

CAPITOLUL H

Perspectivele de viitor ale tinerilor

Unde se văd participanții peste cinci ani

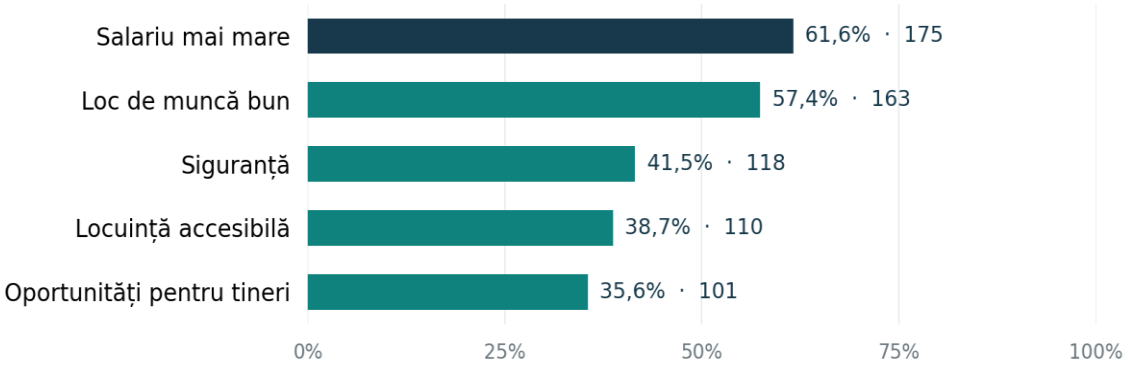

Primele trei categorii sunt alegeri exclusive. Total 284 de înregistrări. Sursa: chestionarul analizat.

Peste cinci ani, 109 înregistrări indică exclusiv Republica Moldova (38,4%), 91 exclusiv altă țară (32,0%), iar 68 exclusiv incertitudinea (23,9%). Șaisprezece combină opțiuni. Intențiile declarate într-un chestionar nu constituie o prognoză a migrației, iar incertitudinea nu trebuie echivalată cu intenția de plecare.

Factorii selectați care ar determina rămânerea în țară sunt salariul mai mare în 175 de înregistrări (61,6%), locul de muncă bun în 163 (57,4%), siguranța în 118 (41,5%), locuința accesibilă în 110 (38,7%) și oportunitățile pentru tineri în 101 (35,6%). Aceste răspunsuri indică direcții de interes pentru politici. Nu permit calcularea efectului pe care o anumită măsură l-ar avea asupra deciziei de a rămâne.

Factorii selectați pentru rămânerea în țară

Primele cinci opțiuni. Răspuns multiplu. Bază 284. Sursa: chestionarul analizat.

Selectarea acestor factori sugerează că, pentru tinerii respondenți, perspectiva de a rămâne în țară este legată de **posibilitatea de a construi o viață stabilă, independentă și cu perspective de dezvoltare**. Fiecare opțiune poate reflecta nevoi și preocupări distincte:

- **Salariul mai mare – 175 de înregistrări (61,6%)** poate exprima nevoia unui venit suficient pentru cheltuielile cotidiene, economisire și întemeierea unei familii. Preferința poate reflecta și diferența percepută dintre veniturile disponibile în țară și cele care ar putea fi obținute peste hotare.
- **Un loc de muncă bun – 163 (57,4%)** poate presupune, pe lângă remunerare, stabilitate, condiții de muncă echitabile, respect, posibilitatea de a lucra conform pregătirii și perspective de avansare. Alegerea sugerează că și calitatea muncii contează în evaluarea viitorului în țară.
- **Siguranța – 118 (41,5%)** poate reflecta dorința unui mediu în care tinerii să își poată planifica viitorul fără teamă și incertitudine. Totuși, dacă termenul nu a fost definit în chestionar, nu se poate stabili dacă respondenții s-au referit la siguranța personală, securitatea regională sau stabilitatea economică și socială.
- **Locuința accesibilă – 110 (38,7%)** poate exprima dificultatea anticipată sau trăită de a închiria ori cumpăra o locuință în raport cu veniturile disponibile. Accesul la locuire este legat de autonomia față de părinți, stabilirea într-o localitate și întemeierea unei familii.
- **Oportunitățile pentru tineri – 101 (35,6%)** pot reflecta nevoia de acces la educație, formare profesională, antreprenoriat, participare și dezvoltare personală. Alegerea poate sugera dorința de a avea perspective de afirmare în propria țară și posibilitatea de a influența viața comunității.

Aceste explicații reprezintă interpretări posibile, nu cauze demonstrate prin chestionar. Rezultatele identifică aspectele pe care respondenții le consideră relevante pentru rămânerea în țară, dar nu arată de ce fiecare persoană le-a selectat, dacă acestea îi lipsesc în prezent sau dacă îmbunătățirea lor ar conduce efectiv la rămânere. Prin urmare, ele pot orienta prioritățile de politică publică, fără a permite estimarea efectului unei anumite măsuri asupra deciziei de migrare.

Opiniile tinerilor

Răspunsurile deschise sunt folosite aici pentru ilustrare calitativă. Selecția de citate urmărește diversitatea propunerilor și nu reprezintă o codificare exhaustivă a întregului corpus. Nu se raportează frecvențe tematice pentru aceste întrebări. Citatele sunt redate din export, fără nume, localitate ori marcaj de timp. Ele nu probează experiența tuturor participanților și nu implică acceptarea tuturor soluțiilor propuse.

Orientare în carieră

> *„Mai multă ghidare în carieră, experiențe de schimb”*

Sursa: întrebarea 22.

Această propunere aduce în atenție nevoia de sprijin în alegerea traseului educațional și profesional. Trecerea de la școală la continuarea studiilor sau la angajare presupune decizii pentru care simpla existență a informației poate fi insuficientă. Tinerii pot avea nevoie să înțeleagă cum se raportează propriile interese și aptitudini la diferite profesii, ce presupune activitatea într-un anumit domeniu și ce pași sunt necesari pentru a accesa oportunitățile existente.

Asocierea ghidării în carieră cu „experiențe de schimb” poate sugera interesul pentru învățare prin contact direct cu alte medii educaționale, profesionale sau comunitare. Astfel de experiențe ar putea include vizite de studiu, întâlniri cu profesioniști, mentorat ori schimburi între organizații și instituții. Totuși, răspunsul nu precizează tipul de schimb avut în vedere, astfel încât aceste exemple reprezintă posibilități de intervenție, nu intenții confirmate ale respondentului.

> Pentru instituțiile educaționale și serviciile de tineret, propunerea oferă un argument pentru explorarea unor forme de orientare continuă, adaptate vârstei și momentului de tranziție. Ar fi utilă consultarea tinerilor asupra întrebărilor la care au nevoie de răspuns și asupra modalităților de sprijin pe care le-ar utiliza efectiv.

Vizibilitatea oportunităților

> *„1) Dezvoltați vizibilitatea de activități pentru tineri. Unii își doresc sa participe, dar nu știu cum și unde sunt aceste activități.”*

Sursa: întrebarea 28.

Răspunsul semnalează o posibilă distanță între existența oportunităților și accesul la informația despre acestea. Din perspectiva exprimată de participant, dorința de implicare poate exista fără ca tinerii să cunoască locul, modalitatea sau condițiile de participare. Citatul invită, astfel, la examinarea comunicării ca parte a accesului la activități.

Vizibilitatea presupune mai mult decât publicarea unui anunț. Pentru a putea lua o decizie, un tânăr are nevoie de informații clare despre conținutul activității, persoanele eligibile, termenul de înscriere, eventualele costuri, locul desfășurării și datele de contact. Comunicarea poate fi mai accesibilă atunci când folosește canale cunoscute de tineri și explică pașii concreți de participare.

> Implicația pentru organizatori este necesitatea de a verifica dacă informația ajunge și la tinerii care nu sunt deja conectați la organizații, consilii sau grupuri active. Propunerea poate orienta dezvoltarea unor calendare comune de oportunități și a colaborării cu școlile, bibliotecile și centrele de tineret.

Consultare locală

** Consultarea tinerilor în luarea deciziilor locale.*
** Susținerea Consiliilor Locale ale Tinerilor.*
** Organizarea periodică a activităților dedicate tinerilor.*

Sursa: întrebarea 29.

Acest răspuns reunește trei dimensiuni ale relației dintre tineri și comunitate: posibilitatea de a contribui la decizii, existența unor structuri prin care să își exprime interesele și continuitatea activităților dedicate lor. Propunerea poate fi interpretată ca o solicitare de a fi recunoscuți atât ca beneficiari ai intervențiilor locale, cât și ca participanți la definirea acestora.

Consultarea capătă substanță atunci când are loc suficient de devreme pentru ca opiniile tinerilor să poată influența decizia. Ea presupune prezentarea unor informații ușor de înțeles, posibilitatea de a formula propuneri și comunicarea ulterioară a modului în care acestea au fost examinate. O asemenea abordare ar permite tinerilor să urmărească legătura dintre participarea lor și rezultatul procesului decizional.

Referirea la susținerea consiliilor locale ale tinerilor aduce în discuție condițiile necesare funcționării lor: acces la informație, sprijin organizatoric și un dialog regulat cu autoritățile. În același timp, consultarea ar trebui să ofere căi de exprimare și tinerilor care nu fac parte din structuri reprezentative.

> Solicitarea de activități periodice poate sugera interesul pentru o ofertă previzibilă, construită în timp. Pentru autoritățile locale, cele trei propuneri pot constitui puncte de pornire pentru discutarea unui mecanism de participare și a unui program de activități elaborat împreună cu tinerii.

Susținere din partea școlii

„Susțineți elevii în activități extracuriculare și voluntariat”

Sursa: întrebarea 30.

Propunerea pune în evidență rolul pe care școala îl poate avea în încurajarea implicării dincolo de orele de curs. Activitățile extracurriculare și voluntariatul pot oferi contexte în care elevii să își exploreze interesele, să colaboreze, să își asume responsabilități și să contribuie la viața comunității.

„Susținerea” poate avea forme diferite: informarea despre oportunități, îndrumarea din partea unui profesor, accesul la spații și materiale sau colaborarea cu organizații comunitare. Formularea nu precizează ce tip de sprijin lipsește ori este dorit, dar oferă un punct de plecare pentru o discuție cu elevii despre condițiile care le-ar facilita participarea.

> Pentru școli, o posibilă direcție este construirea unei oferte la care să poată participa elevi cu interese și resurse diferite. Aceasta presupune atenție la program, transport, eventuale costuri și accesibilitate. În cazul voluntariatului, sprijinul trebuie să păstreze caracterul liber al implicării și să evite transformarea participării într-o obligație sau într-o sursă de presiune asupra elevilor.

Acces la experiență de muncă

„sa creeze programe plătite pentru stagiari”

Sursa: întrebarea 27.

Această propunere asociază accesul la experiență profesională cu remunerarea. Ea poate reflecta preocuparea pentru posibilitatea de a învăța la locul de muncă fără ca participarea să depindă exclusiv de sprijinul financiar al familiei sau de capacitatea tânărului de a suporta cheltuielile aferente.

Un stagiu poate presupune costuri de transport, alimentație ori cazare și timp care nu mai poate fi alocat unei alte activități remunerate. Din această perspectivă, plata poate constitui o condiție relevantă pentru accesul tinerilor cu resurse economice limitate. Totuși, citatul nu oferă informații despre situația materială a respondentului și nici despre o eventuală experiență personală de stagiu neplătit.

> Pentru angajatori și instituțiile care dezvoltă asemenea programe, propunerea invită la examinarea atât a remunerării, cât și a calității experienței oferite. Un program util ar presupune obiective de învățare, sarcini adecvate, mentorat, condiții transparente și feedback. Aceste elemente ar trebui analizate împreună, astfel încât stagiul să ofere o experiență profesională relevantă și condiții echitabile de participare.

Oportunități în mediul rural

„Mai multe oportunități pentru tinerii din mediul rural și implicarea lor în luarea deciziilor.”

Sursa: rubrica finală de sugestii.

Răspunsul introduce dimensiunea teritorială a accesului la oportunități. El exprimă o solicitare de atenție pentru tinerii din mediul rural, atât în privința activităților și serviciilor disponibile, cât și în privința participării la decizii.

Din perspectivă analitică, accesul poate depinde de mai multe condiții: distanța până la locul desfășurării activităților, transportul disponibil, costurile deplasării, programul și accesul la informație. Acestea sunt aspecte care merită investigate; citatul nu stabilește care dintre ele îi afectează pe participanți și în ce măsură.

> Asocierea oportunităților cu implicarea în decizii sugerează că intervențiile ar trebui discutate cu tinerii din localitățile vizate. Preferințele lor pot ajuta la stabilirea tipului de activități, a locului și a programului potrivit, precum și a sprijinului necesar pentru participare. Printre opțiunile care pot fi examinate se numără activitățile desfășurate direct în sate, serviciile mobile, cooperarea între localități și sprijinul pentru deplasare.

Remarcă expres

Privite împreună, citatele selectate ilustrează mai multe aspecte ale accesului la oportunități: existența acestora, informarea, sprijinul pentru participare, costurile și posibilitatea tinerilor de a contribui la stabilirea priorităților. Valoarea lor constă în formularea unor întrebări concrete pentru autorități, instituții educaționale, angajatori și organizații de tineret.

Aceste propuneri pot constitui puncte de pornire pentru consultări suplimentare și pentru proiectarea unor intervenții adaptate contextului local. Stabilirea priorităților și alegerea soluțiilor necesită însă examinarea întregului set de date, discutarea lor cu grupuri diverse de tineri și evaluarea resurselor și serviciilor existente[3].

Concluzii

Cariera și educația sunt priorități declarate de tinerii respondenți, alături de voluntariat. Programele publice pot răspunde prin orientare profesională și dezvoltarea competențelor, păstrând oferta culturală, sportivă și recreativă.

Problemele economice sunt cele mai des selectate. Aceste percepții justifică un dialog despre tranziția de la studii la muncă și despre condițiile de început de carieră, fără a substitui statisticile pieței muncii.

Interesul pentru viața comunității și experiența de voluntariat sunt ridicate în setul de răspunsuri. Autoritățile pot transforma disponibilitatea declarată în consultări accesibile și proiecte propuse de tineri, cu răspuns public la propuneri.

Sursele de informare sunt variate. Instagram are cea mai mare frecvență, iar centrele de tineret și școlile rămân canale relevante pentru participanți. Eficiența comunicării trebuie verificată prin înscrieri și participare efectivă.

Discriminarea, violența și sănătatea mintală sunt probleme percepute care necesită atenție în servicii și cercetare suplimentară. Datele nu permit identificarea victimelor sau estimarea prevalenței acestor fenomene.

Compoziția grupului și neconcordanțele formularului limitează generalizarea. Rezultatele sunt o bază pentru consultare și proiecte pilot, iar o evaluare națională ar necesita o metodologie de selecție și acoperire documentată.

[3] Opiniile citate nu probează experiența tuturor participanților, iar includerea lor în studiu nu presupune validarea automată a tuturor soluțiilor propuse.

CAPITOLUL J

Recomandări generale pentru autorități

Recomandările sunt propuneri ale Studiului, formulate pe baza răspunsurilor disponibile. Acestea sunbt formulate de tinerii respondenți în interesele semenilor lor. Nu reprezintă obligații juridice constatate, angajamente asumate de instituții sau o evaluare a programelor existente. La implementare se recomandă consultarea tinerilor și verificarea serviciilor deja disponibile, pentru evitarea dublării acestora.

1. Parlamentului Republicii Moldova

- Să organizeze audieri sau consultări tematice cu tineri din categorii și regiuni diferite privind tranziția de la studii la muncă, accesul la servicii și participarea locală.
- Să publice propunerile primite și modul de valorificare în activitatea parlamentară.

Baza în date: Salarii mici 181; lipsa locurilor de muncă 169; interes comunitar ridicat sau foarte ridicat exclusiv 229. Termen propus: 6–12 luni. Indicatori propuși: Consultări desfășurate; diversitatea participanților; răspunsuri publice la propuneri.

2. Guvernului Republicii Moldova

- Să examineze/ dezvolte, împreună cu instituțiile responsabile de educație și ocupare și cu angajatorii, un program pilot de orientare în carieră, mentorat și stagii remunerate. Accesul să fie adaptat vârstei, statutului de elev sau student și posibilităților de deplasare.

Baza în date: Carieră 160; lipsa locurilor de muncă 169; loc de muncă bun ca factor de rămânere 163. Termen propus: 6–12 luni. Indicatori propuși: Participanți unici; finalizarea stagiilor; tranziții către muncă sau formare urmărite după program.

3. Guvernului și autorităților locale

- Să evalueze barierele de acces la activități și servicii pentru tineri, inclusiv transportul, costurile și accesibilitatea fizică și informațională.
- Să testeze soluții în localități selectate după o evaluare locală, inclusiv servicii mobile și utilizarea spațiilor existente.

Baza în date: Transport 60; centre pentru tineri 70; spații verzi și sigure 110. Termen propus: 6–12 luni. Indicatori propuși: Bariere documentate; localități deservite; cost suportat de participant; accesibilitate verificată.

4. Ministerului Educației și Cercetării și Agenției Naționale pentru Tineret

- Să sprijine cursuri practice de comunicare, limbi străine și vorbit în public și să publice o ofertă ușor de consultat, cu criterii de acces, costuri și persoane de contact.
- Să colecteze feedback de la participanți și de la cei care renunță.
- Să sprijine inițiativele naționale și locale pentru tineret

Baza în date: Comunicare 173; limbi străine și vorbit în public câte 145; Da exclusiv la cursuri gratuite 192. Termen propus: 3–6 luni. Indicatori propuși: Înscrieri și finalizări; participare din afara localității gazdă; competențe evaluate înainte și după curs.

5. Primăriilor și consiliilor locale

- Să consulte tinerii asupra unui calendar local de activități și asupra folosirii spațiilor publice.
- Să publice calendarul, bugetele disponibile și răspunsul la propunerile tinerilor. Unde există resurse, să testeze finanțarea unor inițiative propuse și selectate cu participarea tinerilor.

Baza în date: Evenimente 130; spații sportive 80; activități culturale 77; consultări publice menționate 79. Termen propus: 3–6 luni. Indicatori propuși: Propuneri primite; răspunsuri motivate; activități realizate; participanți noi față de programele anterioare.

6. Instituțiilor de învățământ

- Să integreze activități practice de orientare în carieră, educație financiară și participare civică, în colaborare cu servicii și profesioniști relevanți.
- Să consulte elevii și studenții asupra orarului și să prezinte clar modalitățile de acces la consiliere.

Baza în date: Educație financiară 92; carieră 160; Consiliul Elevilor menționat 163. Termen propus: În următorul an de studii. Indicatori propuși: Activități practice; elevi și studenți implicați; acces la consiliere; feedback anonim.

7. Autorităților responsabile de sănătate educație și tineret

- Să asigure, în programele pentru tineri, informare accesibilă despre sprijin psihologic, prevenirea violenței și discriminării și căi sigure de solicitare a ajutorului. Necesitatea extinderii serviciilor să fie evaluată prin consultări și date suplimentare despre acces.

Baza în date: Sănătatea mintală 77; violența 88; discriminarea 109, ca probleme percepute. Termen propus: 6–12 luni. Indicatori propuși: Puncte de informare; personal instruit; trasee de referire verificate; satisfacție și confidențialitate evaluate.

8. Centrelor de Tineret

- Să combine informarea pe Instagram și alte canale utilizate de participanți cu prezentări în școli și informare directă în comunități.
- Să ofere activități gratuite variate și sprijin pentru inițiativele tinerilor, inclusiv ale celor care nu au mai participat.

Baza în date: Instagram 190; centrul de tineret ca sursă 144; voluntariat ca activitate dorită 166. Termen propus: 3–6 luni. Indicatori propuși: Înscrieri pe canal de informare; participanți noi; inițiative realizate; motive de neparticipare.

9. Angajatorilor în cooperare cu instituțiile publice

- Să ofere oportunități de început de carieră cu cerințe de experiență proporționale, mentorat, condiții transparente și remunerare clară.
- Să colaboreze cu instituțiile de învățământ pentru programe compatibile cu studiile.

Baza în date: Loc de muncă bun 163 și salariu mai mare 175 ca factori declarați de rămânere. Termen propus: 6–12 luni. Indicatori propuși: Oportunități pentru debutanți; stagii remunerate; retenție și satisfacție după finalizare.

Anexa A Rezultatele detaliate ale întrebărilor cu opțiuni

1. Vârsta ta

Opțiune înregistrată	Număr	% din 284
14–17 ani	216	76,1%
18–21 ani	56	19,7%
peste 30 ani	8	2,8%
22–25 ani	2	0,7%
26–30 ani	1	0,4%
14–17 ani;18–21 ani	1	0,4%

2. Genul

Opțiune înregistrată	Număr	% din 284
Femeie	198	69,7%
Bărbat	77	27,1%
Altul	5	1,8%
Prefer să nu răspund	3	1,1%
Bărbat;Altul	1	0,4%

3. Localitatea

Opțiune înregistrată	Număr	% din 284
sat	97	34,2%
oraș	88	31,0%
Municipiul Bălți	59	20,8%
Municipiul Chișinău	18	6,3%
Municipiul Bălți;oraș	3	1,1%
oraș;sat	2	0,7%
oraș;Orasul Soroca	1	0,4%
r.Criuleni	1	0,4%

Opțiune înregistrată	Număr	% din 284
oraș;Cantemir	1	0,4%
oraș;Criuleni	1	0,4%
oraș;Hîncești	1	0,4%
oraș;Singerei	1	0,4%
sat;Trușeni	1	0,4%
Edineț	1	0,4%
sat;S.Gribova ,r-nul Drochia	1	0,4%
oraș;Municipiul Hincesti	1	0,4%
sat;Glodeni	1	0,4%
Hîncești	1	0,4%
Edineț oraș	1	0,4%
Drochia	1	0,4%
Municipiup Soroca	1	0,4%
sat;Onițcani	1	0,4%
Municipiul Bălți;sat	1	0,4%

4. În ce regiune locuiești

Opțiune înregistrată	Număr	% din 284
Nord	166	58,5%
Centru	70	24,6%
Sud	33	11,6%
Municipiul Chișinău	8	2,8%
Centru;Municipiul Chișinău	1	0,4%
Nord;UTA Găgăuzia	1	0,4%
Centru;Sud	1	0,4%
UTA Găgăuzia	1	0,4%
Nord;Centru;Sud;UTA Găgăuzia;Municipiul Chișinău	1	0,4%
Nord;Centru;Sud	1	0,4%
Nord;Centru	1	0,4%

5. Statutul tău

Opțiune înregistrată	Număr	% din 284
Elev	184	64,8%
Student	75	26,4%
Angajat	9	3,2%
Elev;Student	5	1,8%
Student;Angajat	3	1,1%
NEET	2	0,7%
Șomer	2	0,7%
Elev;Angajat	1	0,4%
Antreprenor	1	0,4%
Elevă în anul 4 în Centru de Excelență	1	0,4%
Elev;Antreprenor	1	0,4%

6. Care sunt principalele tale interese. (bifează maximum 5)

Mai multe opțiuni înregistrate. Selecțiile nu sunt exclusiv simultane.

Opțiune înregistrată	Număr	% din 284
Carieră	160	56,3%
Educație	141	49,6%
Voluntariat	130	45,8%
Muzică	110	38,7%
Sport	95	33,5%
Călătorii	93	32,7%
Limbi străine	80	28,2%
Dezvoltare personală	76	26,8%
Psihologie	75	26,4%
Artă	70	24,6%
Modă	67	23,6%
Sănătate	59	20,8%
Fotografie	57	20,1%
Dans	50	17,6%
Antreprenoriat	47	16,5%

Opțiune înregistrată	Număr	% din 284
Drepturile omului	46	16,2%
Activismul civic	44	15,5%
IT și tehnologie	41	14,4%
Jocuri video	37	13,0%
Politică	34	12,0%
Alimentație sănătoasă	34	12,0%
Ecologie	23	8,1%
Inteligență artificială	21	7,4%
Teologie ortodoxă	1	0,4%
Alte formulări libere	2	0,7%

8. Cum îți petreci cel mai des timpul liber

Mai multe opțiuni înregistrate. Selecțiile nu sunt exclusiv simultane.

Opțiune înregistrată	Număr	% din 284
Prieteni	159	56,0%
Muzică	145	51,1%
Social media	129	45,4%
Filme și seriale	115	40,5%
Familie	114	40,1%
Voluntariat	111	39,1%
Sport	100	35,2%
Lectură sau citit	77	27,1%
Călătorii	48	16,9%
Evenimente culturale	45	15,8%
Jocuri video	44	15,5%
Pictură	1	0,4%
Activități de activism civic și dezvoltare personală	1	0,4%
Lucru	1	0,4%
Desenez	1	0,4%
Dorm	1	0,4%
Ajutand oameni	1	0,4%
Lecții, teme de acasă, adăugătoare după lecții	1	0,4%

Opțiune înregistrată	Număr	% din 284
Școala	1	0,4%
Redactez documente pt școală	1	0,4%
Fac ceva din materiale	1	0,4%

9. Cât timp petreci zilnic pe internet

Opțiune înregistrată	Număr	% din 284
2–4 ore	107	37,7%
4–6 ore	88	31,0%
peste 6 ore	59	20,8%
sub 2 ore	20	7,0%
2–4 ore;4–6 ore	6	2,1%
4–6 ore;peste 6 ore	2	0,7%
sub 2 ore;4–6 ore;peste 6 ore	1	0,4%
sub 2 ore;peste 6 ore	1	0,4%

10. Ce competențe ai dori să dezvolți

Mai multe opțiuni înregistrate. Selecțiile nu sunt exclusiv simultane.

Opțiune înregistrată	Număr	% din 284
Comunicare	173	60,9%
Vorbit în public	145	51,1%
Limbi străine	145	51,1%
Leadership	110	38,7%
Gândire critică	92	32,4%
Educație financiară	92	32,4%
Managementul timpului	75	26,4%
Educație juridică	73	25,7%
Antreprenoriat	69	24,3%
Programare	59	20,8%
Educație civică	48	16,9%
Inteligență artificială	39	13,7%
Foto, video, storyling	1	0,4%

Opțiune înregistrată	Număr	% din 284
Medicină / Chirurgie”	1	0,4%
Comunicare în engleză	1	0,4%
Nu stiu	1	0,4%

11. Ai participa la cursuri gratuite

Opțiune înregistrată	Număr	% din 284
Da	192	67,6%
Probabil	49	17,3%
Nu	38	13,4%
Da;Probabil	4	1,4%
Da;Nu;Probabil	1	0,4%

12. În ce activități ai participa

Mai multe opțiuni înregistrate. Selecțiile nu sunt exclusiv simultane.

Opțiune înregistrată	Număr	% din 284
Voluntariat	166	58,5%
Traininguri	155	54,6%
Tabere	152	53,5%
Festivaluri	146	51,4%
Schimburi internaționale	99	34,9%
Activități sportive	99	34,9%
Activități culturale	93	32,7%
Conferințe	91	32,0%
Vizite de studiu	74	26,1%
Hackathoane	46	16,2%
Ghidare în carieră	1	0,4%
Cursuri de IT, anume legat cu sărituri pentru carieră înmodă	1	0,4%
Nimic	1	0,4%
Să cânt cu vocea	1	0,4%
Aș fi vrut să fac schimburi de experiență internaționale, doar în concediu, în timpul anului de studii, sunt legată de școală.	1	0,4%

Opțiune înregistrată	Număr	% din 284
Programare	1	0,4%

13. Ai făcut voluntariat în ultimii 2 ani

Opțiune înregistrată	Număr	% din 284
Da	197	69,4%
Nu	86	30,3%
Da;Nu	1	0,4%

14. Care crezi că sunt cele mai mari probleme ale tinerilor, alege maximum 5

Mai multe opțiuni înregistrate. Selecțiile nu sunt exclusiv simultane.

Opțiune înregistrată	Număr	% din 284
Salarii mici	181	63,7%
Lipsa locurilor de muncă	169	59,5%
Discriminarea	109	38,4%
Dependențele (droguri, alte nocive)	106	37,3%
Educația (calitatea)	104	36,6%
Migrația (de la sat la oraș sau în afara țării)	101	35,6%
Violența	88	31,0%
Locuințele (lipsa lor sau costuri ridicate de chirie sau procurare)	85	29,9%
Sănătatea mintală	77	27,1%
Costul vieții	72	25,4%
Lipsa oportunităților	71	25,0%
Corupția	70	24,6%
Lipsa activităților pentru tineri	68	23,9%
infrastructura slabă	52	18,3%
accesul redus la cultură	21	7,4%
Toate de mai sus, din păcate	1	0,4%
Cânii vagabonzi	1	0,4%
Aș fi vrut cursuri/ateliere/tabere de engleză pt Cadre did. și de editare foto/video.	1	0,4%

15. Ce îți lipsește cel mai mult în localitatea ta

Mai multe opțiuni înregistrate. Selecțiile nu sunt exclusiv simultane.

Opțiune înregistrată	Număr	% din 284
Evenimente	130	45,8%
Locuri de muncă	118	41,5%
Spații verzi și sigure	110	38,7%
Spații sportive	80	28,2%
Activități culturale	77	27,1%
Centre pentru tineri	70	24,6%
Transport	60	21,1%
Biblioteci moderne	49	17,3%
Nimic	18	6,3%
Skatepark	1	0,4%
Mai de grabă informarea că lucrurile poate și există dar n-ai de unde știi secat dacă stai prea mult pe social media și asta strică sănătatea mintală	1	0,4%
Cinema	1	0,4%
Avem mulți câine vagabonzi...	1	0,4%

16. Ești interesat ă de viața comunității

Opțiune înregistrată	Număr	% din 284
Interesat/ă	130	45,8%
Foarte interesat/ă	99	34,9%
Puțin interesat/ă	46	16,2%
Foarte interesat/ă;Interesat/ă	4	1,4%
Deloc interesat/ă	2	0,7%
Foarte interesat/ă;Puțin interesat/ă	1	0,4%
Puțin interesat/ă;Deloc interesat/ă	1	0,4%
Foarte interesat/ă;Puțin interesat/ă;Deloc interesat/ă	1	0,4%

17. Ai participat vreodată la:

Mai multe opțiuni înregistrate. Selecțiile nu sunt exclusiv simultane.

Opțiune înregistrată	Număr	% din 284
Consiliul Elevilor	163	57,4%
Consiliul Local al Tinerilor	109	38,4%
Consultări publice	79	27,8%
ONG-uri	77	27,1%
Nu am participat	59	20,8%
Organizații studențești	27	9,5%
Proteste	20	7,0%

18. De unde afli despre oportunități pentru tineri

Mai multe opțiuni înregistrate. Selecțiile nu sunt exclusiv simultane.

Opțiune înregistrată	Număr	% din 284
Instagram	190	66,9%
Centrul de tineret	144	50,7%
Prieteni	137	48,2%
TikTok	137	48,2%
Facebook	130	45,8%
Școală	125	44,0%
Telegram	115	40,5%
site-uri web	46	16,2%
ONG-uri	43	15,1%
YouTube	24	8,5%
Universitate	13	4,6%
Familia	2	0,7%
Mama	1	0,4%

20. Unde te vezi peste 5 ani

Opțiune înregistrată	Număr	% din 284
În Republica Moldova	109	38,4%
În altă țară	91	32,0%
Nu sunt sigur/ă	68	23,9%
În Republica Moldova;În altă țară	6	2,1%
În altă țară;Nu sunt sigur/ă	6	2,1%
În Republica Moldova;Nu sunt sigur/ă	4	1,4%

21. Ce te ar determina să rămâi în Republica Moldova

Mai multe opțiuni înregistrate. Selecțiile nu sunt exclusiv simultane.

Opțiune înregistrată	Număr	% din 284
Salariu mai mare	175	61,6%
Loc de muncă bun	163	57,4%
Siguranță	118	41,5%
Locuință accesibilă	110	38,7%
Oportunități pentru tineri	101	35,6%
Educație de calitate	85	29,9%
Stabilitate politică	74	26,1%
Servicii medicale mai bune	67	23,6%
Nimic	3	1,1%
Familia	2	0,7%
Familie	1	0,4%
Nimic.	1	0,4%
Dezvoltarea filmakingul	1	0,4%
Studiile	1	0,4%
Toate	1	0,4%
aici mă simt acasă	1	0,4%
Nimic. Dorința mea mereu era să plec peste hotare și să călătoresc. Chiar dacă aș fi fost născută într-o țară cu condiții mai bune, aș dori să plec.	1	0,4%
Nimic, doar familia mea	1	0,4%
Mai multe oportunități în cadrul joburilor artistice, să fie mai bine plătite	1	0,4%
Studiu / studii	2	0,8%

Opțiune înregistrată	Număr	% din 284
Dorinta de a rămîne acasa	1	0,4%
Pedepsirea mai aspră a corupției	1	0,4%
alte formulări libere	4	1,4%